

Handläggare
Karolin Bogren Gavling
Telefon: 08-
5081219608 508 121 96

Till
Södermalms stadsdelsnämnd
24 april 2025

Remiss - Program för barnhälsa i Stockholms stad

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2025/297

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har i budget 2024 gett förskolenämnden uppdraget att i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en samlad strategi för barnhälsa inom förskolan i Stockholms stad. Utifrån stadens nya tillämpningsanvisningar och intentionen med uppdraget föreslås dokumentet rubriceras program för barnhälsa.

Programmet för barnhälsa i Stockholms stad bygger på stadsdelsförvaltningarnas identifierade behov och stöds av såväl stadens som nationella och internationella styrdokument, såsom skollag, förskolans läroplan, Barnkonventionen och Agenda 2030. Även Stockholms stads styrande dokument som rör barns hälsa, utbildning, trygghet och välbefinnande har beaktats.

Program för barnhälsa anger förskolans riktning inom området barnhälsa och ska bidra till att stadens verksamheter arbetar systematiskt och rättssäkert. Programmet är styrande för de kommunala förskolorna i staden. Fristående förskolor och övriga nämnder samt bolag som möter barn inom förskolans målgrupp kan använda programmet som stöd och vägledning i arbetet med att utveckla området barnhälsa.

Förvaltningen ser positivt på förslaget till program för barnhälsa då målet är att minska skillnader i barns livsvillkor och att alla barn ska få tillgång till en trygg, inkluderande och hälsofrämjande miljö som bidrar till ett jämlikt och hållbart samhälle. Programmet är viktigt för att lyfta kvaliteten i förskolans verksamhet.

Förvaltningen tycker att programmets rubrik kan förtydligas så att det framgår att programmet gäller för stadens förskolor. Det kan även förtydligas vilken åldersgrupp programmet riktar sig mot. Programmet kan uppfattas som svårläst eftersom strukturen inte är helt tydlig. Vissa delar återkommer och upprepas och det är inte självklart vad i programmet som vänder sig till alla barn och vad som vänder sig till barn i behov av särskilt stöd. Det är även i vissa delar otydligt vad som är förskolans uppdrag och vad som är socialtjänstens uppdrag. Programmet skulle kunna kortas ner och vara mer kärnfullt och tydligt peka ut förskolans ansvar och vikten av samarbete och samverkan i arbetet med barnhälsa. I programmet saknas även en beskrivning av vad ett specialpedagogiskt perspektiv innefattar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat program för barnhälsa till Södermalms stadsdelsnämnd för yttrande senast den 29 april 2025. Ärendet har även remitterats till stadsledningskontoret, idrottsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden samtliga stadsdelsnämnder, Rädda barnen, Region Stockholm med flera.

Ärendet

Kommunfullmäktige har i budget 2024 gett förskolenämnden uppdraget att i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med kommunstyrelsen ta fram en samlad strategi för barnhälsa inom förskolan i Stockholms stad. Utifrån stadens nya tillämpningsanvisningar och avsikten med uppdraget föreslås dokumentet få rubriken program för barnhälsa.

Det övergripande målet med Program för barnhälsa i Stockholms stad är att minska skillnader i barns livsvillkor och främja barns fysiska, psykiska och sociala utveckling. Syftet är att alla barn ska få tillgång till en trygg, inkluderande och hälsofrämjande miljö som bidrar till ett jämlikt och hållbart samhälle.

Programmet för barnhälsa i Stockholms stad bygger på stadsdelsförvaltningarnas identifierade behov och stöds av såväl stadens som nationella och internationella styrdokument, såsom skollag, förskolans läroplan, Barnkonventionen och Agenda 2030. Även Stockholms stads styrande dokument som rör barns hälsa, utbildning, trygghet och välbefinnande har beaktats.

Programmet anger förskolans riktning inom området barnhälsa och ska bidra till att stadens verksamheter arbetar systematiskt och rättssäkert. Programmet är styrande för de kommunala förskolorna i staden. Fristående förskolor och övriga nämnder samt bolag som möter barn inom förskolans målgrupp kan använda programmet som stöd och vägledning i arbetet med att utveckla området barnhälsa.

Stockholms stad arbetar för jämlika livsvillkor för alla barn, oavsett var i Stockholm de bor. Programmet belyser förskolans kompensatoriska uppdrag i att möta barns olika behov och levnadsförhållanden genom att erbjuda en likvärdig och inkluderande utbildning av hög kvalitet som främjar barns rätt till god hälsa och lärande.

Programmet har ett tydligt barnrättsperspektiv och har tre strategiska inriktningsområden som stadens barnhälsoarbete ska fokusera på.

- Hälsöfrämjande
- Förebyggande
- Inkluderande

Inriktningsområdena ska bidra till en stad där verksamheterna och dess medarbetare har en hög kompetens inom området barnhälsa och arbetar hälsofrämjande, förebyggande och inkluderande för att stärka barns livsvillkor.

Alla barn har rätt till trygghet, stöd i sin utveckling och rätt att mötas av en utbildning av hög kvalitet.

Programmet för barnhälsa konkretiseras genom fem fokusområden: fysisk hälsa, hälsosamma matvanor, psykosocial hälsa, miljö och barnsäkerhet samt samverkan. Uppföljning av programmet sker inom stadens ordinarie planerings- och verksamhetsuppföljning i stadens integrerade ledningssystem (ILS).

Stadsdelsnämnderna har ansvar för att implementera programmets mål och fokusområden i sina verksamhetsplaner, med stöd och samordning från förskolenämnden.

Förskolenämnden ansvarar för att ta fram en stadsövergripande handlingsplan samt utveckla en digital plattform som stöd för verksamheternas utvecklingsarbete. Den stadsövergripande handlingsplanen kompletterar programmet för barnhälsa och baseras på en årlig sammanställning och analys av stadsdelsnämndernas behov. Förskolenämnden ansvarar även för löpande säkerställa att programmet för barnhälsa är aktuellt och kan vid behov initiera en revidering av programmet

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i stadsdelsdirektörens stab- och kansli i samverkan med förskoleavdelningen och sociala avdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 14 april 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på förslaget till program för barnhälsa då målet är att minska skillnader i barns livsvillkor och att alla barn ska få tillgång till en trygg, inkluderande och hälsofrämjande miljö som bidrar till ett jämlikt och hållbart samhälle. Programmet är viktigt för att lyfta kvaliteten i förskolans verksamhet.

Det är positivt att programmet möjliggör ett gemensamt och sammanhållet arbete i staden för barnhälsa. Genom ett stadsövergripande program för barnhälsa stärks arbetet genom en enhetlig och likvärdig grund för arbetet med barnhälsa i stadens verksamheter. Det är bra att programmet lyfter vad begreppet barnhälsa innebär och att arbetet utgår från ett helhetsperspektiv på barns utveckling som tillgodoser såväl fysiska, psykiska och sociala behov.

Förvaltningen tycker att programmets rubrik kan förtydligas så att det framgår att programmet gäller för stadens förskolor. Det kan även förtydligas vilken åldersgrupp programmet riktar sig mot. Programmet kan uppfattas som svåräst eftersom strukturen inte är helt tydlig. Vissa delar återkommer och upprepas och det är inte självklart vad i programmet som vänder sig till alla barn och vad som vänder sig till barn i behov av särskilt stöd. Det är även i vissa delar otydligt vad som är förskolans ansvar och vad som är socialtjänstens ansvar. Programmet skulle kunna kortas ner och vara mer kärnfullt och tydligt peka ut förskolans ansvar och vikten av samarbete och samverkan i arbetet med barnhälsa. I programmet saknas även en beskrivning av vad ett specialpedagogiskt perspektiv innefattar.

Programmet går i linje med förvaltningens arbete med barnhälsoperspektivet. Förvaltningen har idag en organisation och en systematik för det arbete som beskrivs i programmet då förskolans stödenhet och utvecklingsenhet har dessa frågor i fokus. Förvaltningen har genom stödenheten tillgång till socialpedagog, psykolog, specialpedagog och logoped. Förvaltningen har även ett pågående föräldrastödsarbete och genomför bland annat regelbundet alla barn i centrum utbildningar (ABC).

Förvaltningen ser positivt på att programmet lyfter fram behovet av att arbeta med risk- och skyddsfaktorer och tidigt identifiera behov av stöd till barn och föräldrar. Förvaltningen anser dock att programmet skulle kunna utvecklas gällande förskolans arbete i anslutning till den nya socialtjänstlagen.

Den nya lagstiftningen har tydliga intentioner om att socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och komma in med insatser i ett tidigare skede än idag. För att möta dessa intentioner behöver samverkan mellan socialtjänst och förskolan fördjupas och inriktas

på att vara ett stöd när det är möjligt även innan det är aktuellt med en orosanmälan.

Förvaltningen genomför utifrån god och nära vård och omsorg ett pilotprojekt som involverar förskolan och socialtjänstens både myndighetsutövande och föräldrastödjande delar. Syftet är att utforska nya vägar för att barn och föräldrar i behov av stöd ska få det i ett tidigare skede. Pedagogerna på förskolan ska på ett mer direkt sätt initiera kontakt med och stöd från socialtjänsten när de uppmärksammar eventuella stödbehov hos de familjer de möter.

Förvaltningen saknar i förslaget till program för barnhälsa ambitioner att utveckla denna typ av aktiva samverkan. Sådana skrivningar återfinns enbart i det avsnitt som rör tidiga samordnade insatser (TSI). Förvaltningen har idag inte denna samverkansstruktur. Om det finns en ansats att TSI ska tillämpas inom alla stadsdelsförvaltningar bör detta tydliggöras.

Förvaltningen har även ett nätverk för barns rättigheter och hälsa, där både förskolan och socialtjänsten deltar.

Nätverket sprider kunskap om barns rättigheter och hälsa och om hälsofrämjande och förebyggande arbete utifrån ett barnhälsoperspektiv.

Jämställdhetsanalys

Ärendet bedöms vara könsneutralt. Förslaget till ett samlat Program för barnhälsa i Stockholms stad innebär inte någon påverkan på barn eller medarbetare utifrån könstillhörighet.

Barnrättanalys

FN:s konvention om barns rättigheter (Barnkonventionen) slår fast varje barns rätt till utbildning. Förslaget till ett samlat Program för barnhälsa i Stockholm stad bidrar till förskolans och nämndens uppdrag i att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn i förskolan och därmed säkra rätten till en utbildning av god kvalitet.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Alexandra Wynn
Stadsdelsdirektör
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Lena Kullberg Boman
Avdelningschef
Södermalms
stadsdelsförvaltning

Bilagor

Program för barnhälsa i Stockholms stad

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Alexandra Wynn, Stadsdelsdirektör	2025-04-08
Lena Kullberg Boman, Avdelningschef	2025-04-08